

Fallmælingar fyrir Hitaveitu Reykjavíkur á
Nesjavöllum 1987

Gunnar Þorbergsson

Greinargerð GP-88-04

Fallmælingar fyrir Hitaveitu Reykjavíkur á Nesjavöllum 1987.

1. Fallmælingar 1987

Á mynd 1 eru sýndar línur á Hengilssvæðinu, sem mældar voru á árunum 1982-87, og er Nesjavallasvæðið afmarkað með ferhyrningi. Ártalið við hverja línu sýnir hvenær hún var fyrst mæld. Breiðu línurnar sýna fallmælingar 1987, en það ár lét Orkustofnun mæla línu vestan Hengils frá Dyradal að vegi í Svínahrauni, en Hitaveita Reykjavíkur lét mæla línu frá Þorsteinsvík að brekkurótum við Hraunprýði. Tvö ný fastmerki voru sett á Nesjavallasvæðinu og reistar voru gulmálaðar tréstikur, festar við járnteina, við fastmerki á athafnasvæðinu þar.

1.1 Á Hengilssvæði

Með fallmælingunum 1987 lauk Orkustofnun við að mæla hringinn kringum Hengilssvæðið. Hæðaraukning út eftir hringnum, $\sum \Delta h_i$, mældist 3 mm. (Hér má geta þess að "aukning í staðarorku" út eftir hringnum, $\sum g_i \Delta h_i$, á að vera núll, en ekki hæðaraukning, sem getur numið nokkrum millimetrum; g_i er meðalþyngd og Δh_i er hæðaraukning í bili númer i , og summan reiknast fyrir öll bil milli fastmerkja í hringnum). Æskilegt væri að þyngdarmæla í öllum fastmerkjum í fallmælda hringnum, ef það hefur ekki þegar verið gert.

1.2 Á Nesjavöllum

Niðurstöður fallmælinganna á Nesjavöllum 1987 eru gefnar á mynd 2. Auk mælinganna frá Þorsteinsvík (OS-7085) að brekkurótum við Hraunprýði (OS-7269) var mælt á tvö ný fastmerki, NV-18 og NV-19, sem komu í stað OS-7081 skammt frá bænum Nesjavöllum og OS-7317 á Háhygg. Gömlu merkin urðu pípu-lögnum að bráð og eru nú horfin. Lýsingar nýju merkjanna eru á mynd 4.

2. Samanburður milli ára

Í töflu 1 eru dagsetningar gefnar fyrir þá daga, þegar fallmælt var í Þorsteinsvík árin 1982, 1985, 1986 og 1987, og enn fremur hæð Þingvallavatns sömu daga samkvæmt sírita Vatnamælinga, Vhm 197 við Skálabrekku.

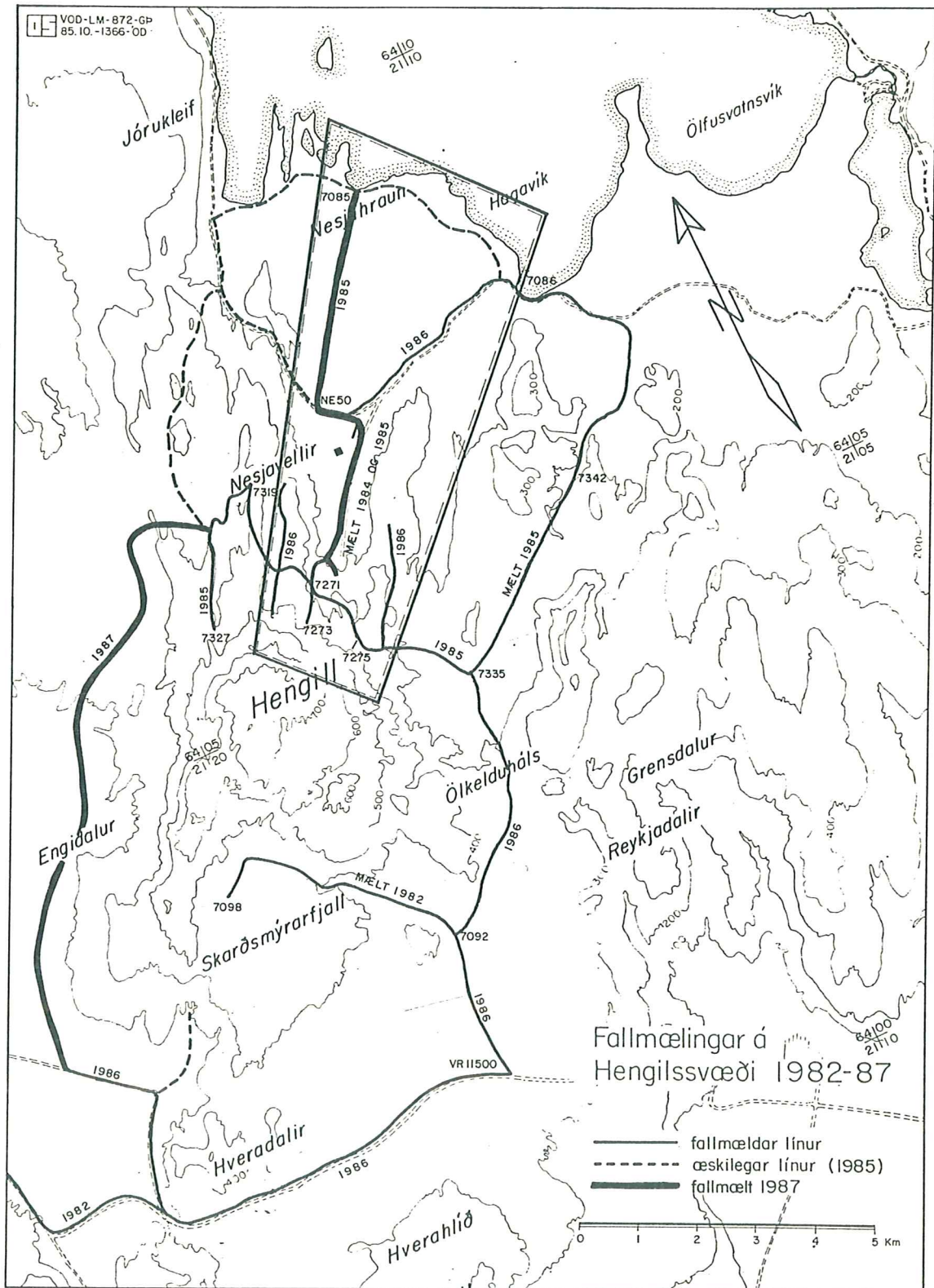
Tafla 1. Hæð Þingvallavatns, þegar fallmælt var í Þorsteinsvík 1982-87

Ártal	Dagsetning	Hæð í m
1982	22/6	100,74
1985	13/6	100,80
1986	24/6	100,71
1987	17/8	100,73

Hæðir eru staðbundnar, en eru nærri því að vera í hæðakerfi Reykjavíkur

Í töflu 2 eru mæliniðurstöður árána 1982, 1984, 1985, 1986 og 1987 bornar saman í línu, sem nær frá Þorsteinsvík að Hraunprýði. Suðurhluti línunnar, sem nær frá OS-7082 við Þjóðveg norðan Nesjavalla að OS-7269 við brekkurætur við Hraunprýði, mældist næstum óbreyttur öll árin. Í töflunni hefur núllpunkti hæða hvert ár verið hnikað til þannig að hæðin sé sú sama í þessum hluta línunnar öll árin. Trékvarðar voru notaðir við hluta mælinganna 1982, og eru við-eigandi tölur í svigum í töflu 2.

Hæðir í norðurenda línunnar, næst vatninu, eru ekki eins stöðugar milli ára, en á mynd 3 kemur fram að mjög góð fylgni er milli vatnshæðar Þingvallavatns og hæðar fastmerkis OS-7085 við Þorsteinsvík. Þeirri tilgátu er nú varpað fram að ástæðan fyrir breytileika hæða milli ára nyrst í línunni næst Þingvallavatni, sé sú að landið sígi þegar hækkar í vatninu. Sé þetta rétt, verður að játa að mælilínan er ekki vel valin, en fróðlegt væri að mæla einnig 5 km langa línu, við mismunandi vatnshæðir, norðan vatnsins til samanburðar.

Mynd 1. Fallmælingar á Hengilssvæði 1982-87

ORKUSTOFNUN

FALLMÆLINGAR

Vatnsorkudeild

Blad: 1

1988.02.03 GHV

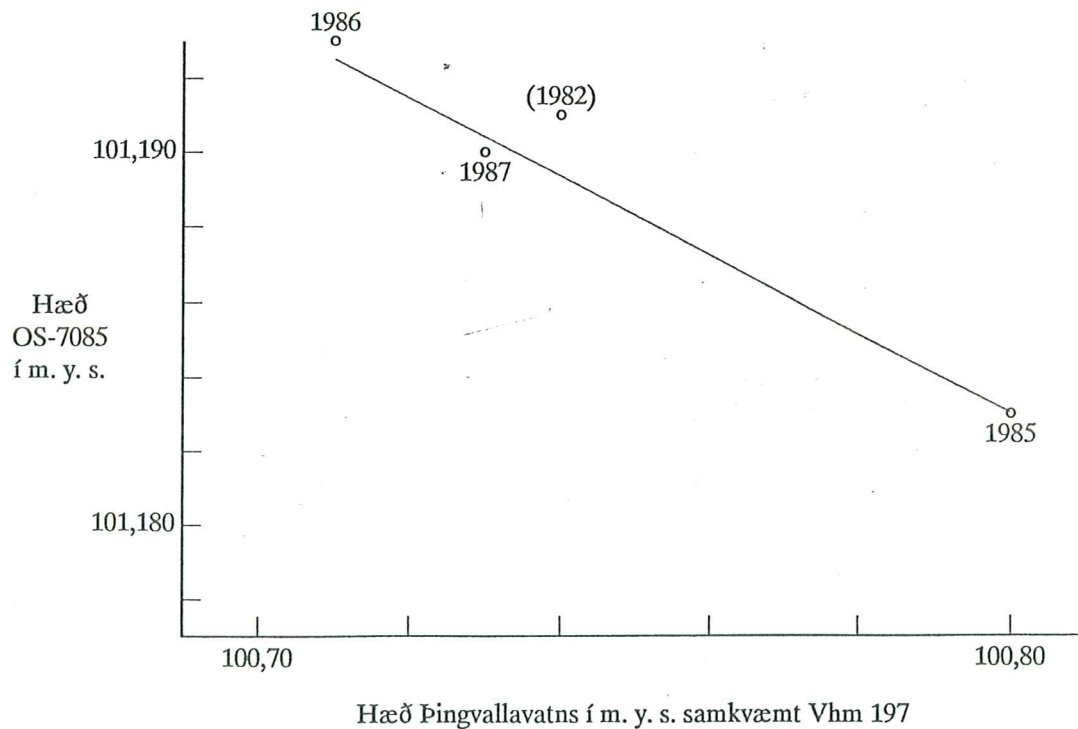
Mælt: GHV

Fart: GHV,IPM

Forrit: GP

Mælisvæði/Frumgögn Kvörðun/Summur	Mælt fra merki	Mælt fram	Mælt aftur	Gap	Ups.	Leiðr. (m)	Hæðarm. (m)	Nafn merkis	Hæð (m.y.s.)
Nesjavellir 1987 - Þorsteinsvík									
1987 GHV	OS-7085	263521	-263538	17	10	0.0000	13.176	OS-7085	101.190
0.05	1897322 123 84A	155623	-155617	6	8	0.0000	7.781	84A	114.37
	OS-7084	80490	-80505	15	12	0.0000	4.025	OS-7084	122.147
	FV-333	136478	-136516	38	11	0.0000	6.825	FV-333	126.172
	33A	179755	-179784	29	9	0.0000	8.988	33A	133.00
	OS-7083	59288	-59284	4	13	0.0000	2.964	OS-7083	141.986
	OS-7082	23540	-23549	9	2	0.0000	1.177	OS-7082	144.950
	NE-049	-7151	7151	0	1	0.0000	-0.358	NE-049	146.127
	NE-050	8385	-8390	5	1	0.0000	0.419	NE-050	145.770
	NE-051	-14716	14715	1	1	0.0000	-0.736	NE-051	146.189
	NE-052	3032	-3032	0	1	0.0000	0.152	NE-052	145.453
	NE-053	-19559	19558	1	1	0.0000	-0.978	NE-053	145.605
	NE-054	-12800	12799	1	1	0.0000	-0.640	NE-054	144.627
	NE-055	-19704	19695	9	1	0.0000	-0.985	NE-055	143.987
	NE-056	-417	416	1	1	0.0000	-0.021	NE-056	143.002
	NE-057	2386	-2387	1	1	0.0000	0.119	NE-057	142.981
	NE-058	194822	-194844	22	11	0.0000	9.742	NE-058	143.100
	OS-7081	287403	-287410	7	13	0.0000	14.370	OS-7081	152.842
	NE-040	27184	-27189	5	1	0.0000	1.359	NE-040	167.212
	NE-041	20279	-20276	3	1	0.0000	1.014	NE-041	168.572
	NE-042	31740	-31743	3	1	0.0000	1.587	NE-042	169.586
	NE-043	34700	-34702	2	1	0.0000	1.735	NE-043	171.173
	NE-044	27426	-27421	5	1	0.0000	1.371	NE-044	172.908
	NE-045	35120	-35124	4	1	0.0000	1.756	NE-045	174.279
	NE-046	25201	-25204	3	1	0.0000	1.260	NE-046	176.035
	NE-047	15910	-15915	5	1	0.0000	0.796	NE-047	177.295
	NE-048	129417	-129413	4	4	0.0000	6.471	NE-048	178.091
	OS-NV12	79550	-79562	12	5	0.0000	3.978	OS-NV12	184.562
	12A	150330	-150340	10	8	0.0000	7.517	12A	188.54
	OS-7269							OS-7269	196.056
	OS-7269	40203	-40226	23	9	0.0000	2.011	OS-7269	196.056
	OS-7080							OS-7080	198.067
	OS-7081	12482	-12483	1	1	0.0000	0.624	OS-7081	152.842
	OS-NV18							OS-NV18	153.466
Háhryggur									
1987 GHV	OS-7317	-10728	10722	6	1	0.0000	-0.536	OS-7317	404.208
0.05	-10725 6 OS-NV19							OS-NV19	403.672

Tafla 2. Samanburður hæða samkvæmt fallmælingum á mismunandi árum					
Nafn merkis	Mælt 1982	Mælt 1984	Mælt 1985	Mælt 1986	Mælt 1987
OS-7085	(101.191)		101.183	101.193	101.190
OS-7084	(122.147)		122.139	122.150	122.147
FV-333	(126.171)		126.170	126.174	126.172
OS-7083	(141.986)		141.982	141.986	141.986
OS-7082	(144.955)		144.949	144.950	144.950
NE-049	146.128		146.128	146.128	146.127
NE-050	145.771		145.770	145.770	145.770
NE-051	146.190	146.189	146.189	146.190	146.189
NE-052	145.454	145.454	145.453	145.454	145.453
NE-053	145.605	145.605	145.604	145.605	145.605
NE-054	144.626	144.627	144.627	144.627	144.627
NE-055	143.986	143.986	143.986	143.987	143.987
NE-056	143.002	143.001	143.001	143.002	143.002
NE-057	142.981	142.980	142.981	142.981	142.981
NE-058	143.101	143.100	143.100	143.101	143.100
OS-7081	(152.844)	152.841	152.841	152.842	152.842
NE-040	167.214	167.214	167.213	167.213	167.212
NE-041	168.573	168.572	168.572	168.572	168.572
NE-042	169.587	169.586	169.586	169.586	169.586
NE-043	171.173	171.173	171.173	171.173	171.173
NE-044	172.908	172.909	172.908	172.908	172.908
NE-045	174.279	174.280	174.279	174.279	174.279
NE-046	176.035	176.035	176.035	176.036	176.035
NE-047	177.295	177.295	177.295	177.296	177.295
NE-048	178.090	178.092	178.091	178.091	178.091
OS-7269		196.058	196.058	196.056	196.056
OS-7080	(198.073)	198.071	198.069	198.067	198.067

Mynd 3. Samband milli vatnshæðar og landhæðar

STÖÐVARLÝSING			Landsnetanúmer
Skammt. uppl. BF	Skammt. nafn NV19	Stöðvarnenni eða lýsing Háihryggur	
Regni stöðvar Fastmerki		Landshluti Suðvesturland	
Merki Bolti/skjöldur		Lístrun 05-1987-NV19	
Signal		Varða	
Loftmynd/hnit		Merkling fyrir myndun	
Stofnun Orkustofnun		Stöð sett á r. 1987	Stöð sett af GP
Staðarlýsing			
Austan í Háahrygg norðan Hengils.			
Nágrenni stöðvar			
Merkið er nyrst í kletthól, 6X2 m að stærð og 1,5 m á hæð, 75 m austan við veg þar sem hann kemur norður úr Kýrdölum upp á Háahrygg. Frá staðnum hallar niður til suðurs en slætta til norðurs. Stika á teini er við merkið.			
Leið			
Við hitaveituveg norðan Hengils.			
Ljósmynd af stöð		Kortbláð 1613 II	
Breidd 64 06 40	Lengd 21 17 00	Hæð (óræknun) 404 m	Lýsing seríu GP/GHV
Athugasemd			
Merkið kemur í stað 7317 sem fór undir mannvirki (hitaveituzæð).			

STÖÐVARLÝSING			Landsnetanúmer
Skammt. uppl. BF	Skammt. nafn NV18	Stöðvarnenni eða lýsing Nesjavellir A	
Regni stöðvar Fastmerki		Landshluti Suðvesturland	
Merki Bolti/skjöldur		Lístrun 05-1987-NV18	
Signal		Varða	
Loftmynd/hnit		Merkling fyrir myndun	
Stofnun Orkustofnun		Stöð sett á r. 1987	Stöð sett af GP
Staðarlýsing			
Við veginn að Nesjavallavirkjun, um 320 m norðan við afleggjara að bænum Nesjavöllum.			
Nágrenni stöðvar			
Merkið er í hraunklökk, 20 m norðan vegar og 30 m vestan við útskot til norðurs. Stika á teini er við merkið.			
Leið			
Við veg að Nesjavallavirkjun.			
Ljósmynd af stöð		Kortbláð 1613 II	
Breidd 64 07 00	Lengd 21 14 40	Hæð (óræknun) 153 m	Lýsing seríu GP/GHV
Athugasemd			
Merkið kemur í stað 7081, sem fór undir mannvirki (kaldvatnsæð).			